

SAMMANFATTNING:

Att värna politiska fri- och rättigheter, demokratin och rättsstaten. Det är grundtanken bakom Europarådets

uppkomst och är än i dag dess huvuduppgift. Inom flera områden har emellertid rådet stött på kritik för sitt agerande eller brist på agerande. I denna rapport går Göran Lindblad igenom

Europarådets bakgrund, dess organ samt sammanfattar den kritik som riktats mot rådet och kommer med förslag till förbättringar.

Europarådet: Reformering eller marginalisering?

AV: GÖRAN LINDBLAD

Bakgrund

Europarådet bildades 1949 av 10 länder, däribland Sverige. Idag är 47 länder medlemmar. Grundtanken var, och är, att värna politiska fri- och rättigheter, demokratin och rättsstaten.

Att placera Europarådet i Strasbourg på gränsen mellan Tyskland och Frankrike var symboliskt eftersom så många europeiska krig orsakat så mycket lidande i denna region. Som en följd av detta kan man i Strasbourg möta personer som bytt medborgarskap tre gånger trots att de bott kvar i samma hus.

Europarådet är en "klubb" för länder, främst regeringarna. Dock instiftades tidigt en rådgivande parlamentarisk församling (Parliamentary Assembly of the Council of Europe, Pace), bestående av riksdagsledamöter från alla medlemsländer. Den är enbart rådgivande. De verkliga besluten tas av regeringsföreträdarna i ministerkommittén.

Församlingens uppgift är att vara pådrivande i förändringsprocesser. Dessutom ger församlingen en

möjlighet till öppna och klargörande debatter där åsikter bryts och konflikter löses, oftast genom en omröstning.

Kontroverser och dubbelstandard

Ministerkommittén består av medlemmarnas utrikesministrar, men är i själva verket oftast en församling av ställföreträdare (ambassadörerna). Man undviker i det längsta varje omröstning. Diplomater föredrar konsensus istället för konfliktlösning. Detta förhållningssätt leder ofta till urvattnade, icke förpliktigande beslut – som i så många andra internationella samarbetsorgan.

Den senaste stora konflikten mellan församlingen och ministerkommittén gällde valet 2009 av rådets generalsekreterare, den tidigare norske statsministern Thorbjörn Jagland. Församlingen utser, men har att välja endast mellan av ministerkommittén föreslagna kandidater.

Länderna har genom sitt medlemskap förbundit sig att följa stadgan. Dessvärre är det sämre med efterlevnaden. I samband med kommunismens kollaps för 20 år sedan var tanken att fort omfamna

många nya medlemsländer och så att säga krama dem till demokrati. Resultatet är minst sagt blandat. Till exempel Ryssland uppvisar en återgång till auktoritärt styre. Valen där är ett skämt; en och samma maktelit styr ett allt mer korrupt samhälle. Samtidigt har den ryska medelklassen börjat flytta ur landet, eller åtminstone skicka sina pengar ur landet. Tidigare var detta ett beteende enbart hos oligarker.

Länderna i Kaukasus har i högst varierande grad demokratiserats. Däremot har de tre baltiska staterna klarat den demokratiska transitionen.

Även så kallade gamla medlemmar, bland andra Sverige, har ibland svårt att i allt leva i enlighet med stadgan. Som exempel kan nämnas migrationspolitik och behandling av romer.

I samband med att kommunistdiktaturerna imploderade i skiftet 1980–1990-tal utgjorde Europarådet en viktig kraft och skola för dessa länder, av vilka många saknade erfarenhet av demokrati. Genom en interaktiv så kallad monitoring (övervakningsprocess) byggdes fungerande demokratiska institutioner i före detta

sovjetrepubliker och satellitstater.

Förutsättningarna varierade givetvis stort. De ockuperade baltiska länderna hade fortfarande ett levande minne av självständighet och frihet medan Ryssland saknade varje erfarenhet av demokrati.

Som ett tecken på framstegen på andra sidan Östersjön var det symptomatiskt att i år kandiderade för första gången en politiker från det forna öst till presidentposten, Andres Herkel från Estland, representerande moderaternas motsvarighet. Vid omröstningen under sessionen i oktober i den moderat/kristdemokratiska gruppen, som stod i tur att utse president, besegrades han dock av en stormaktsföreträdare, fransmannen Jean-Claude Mignon.

När nya länder beviljas medlemskap har tanken varit att det bästa sättet att uppnå positiv utveckling är den interaktiva monitoringprocessen. Erfarenheten visar att detta inte alltid varit optimalt. EU har använt motsatt metod, att kräva av ansökande medlemmar att de uppfyller tydliga villkor innan medlemskap beviljas. Sett i Europarådets backspegel är det nog en effektivare metod.

Ett exempel är Turkiet, tidigt en aktiv medlem. Dock valde Turkiet under en tid av militärdiktatur att frivilligt lämna samarbetet. Grekland däremot uteslöts under den tid militärjuntan styrde landet.

Man skulle kunna säga att Europarådet har tillhandahållit verktygen för att länder ska kunna nå

upp till EU-standard. Många länder använde villigt dessa verktyg och är nu EU-medlemmar. Andra länder valde en annan, mer totalitär väg.

Man skulle kunna säga att Europarådet har tillhandahållit verktygen för att länder ska kunna nå upp till EU-standard.

Ett problem med detta är den dubbelstandard som utvecklats vid bedömningen av små respektive stora länder. Trovärdigheten i kritiken skadas allvarligt om ekonomiska eller politiska överväganden gör att länder bedöms efter olika skalor.

Domstolen för mänskliga rättigheter

Den mest kända institutionen inom Europarådet är domstolen för mänskliga rättigheter. Dess domar är ett uttryck för överstatlig makt; medlemsstaterna är förbundna att följa utslagen. Några exempel:

Europadomstolens dom (2010) i målet Handölsdalens Sami Village mot Sverige gällde en tvist mellan flera samebyar och fastighetsägare i Härjedalen om rätt att bedriva renbete. Den pågick över tretton år i tre svenska domstolsinstanser och utmynnade i att samebyarna inte hade rätt till renbete på fastighetsägarnas mark utan giltigt avtal. Samebyarna dömdes därmed att betala fastighetsägarnas rättegångskostnader på omkring sju miljoner kronor.

Inför Europadomstolen rörde målet frågorna om Sverige

kränkt samebyarnas rätt till skydd för egendom (artikel 1 i första tilläggsprotokollet till Europakonventionen) samt deras rätt till en rättvis rättegång och till ett effektivt rättsmedel (artiklarna 6 och 13 i Europakonventionen).

I en dom den 30 mars 2010 fällde Europadomstolen enhälligt Sverige för kränkning av artikel 6 vad avsåg rätten till rättegång inom skäligen tid, eftersom domstolen fann att en rättsprocess som pågår i över tretton år i tre instanser är för lång tid även om målet är komplicerat.

Domstolen fann dock, med majoritet, att även om samebyarna fick bära höga rättegångskostnader i tvisten med fastighetsägarna innebar det inte att de blivit sämre ställda än fastighetsägarna på ett sådant sätt att det förelåg någon kränkning av artikel 6 avseende rätten till effektiv

Antalet väntande fall till domstolen för mänskliga rättigheter per land:

Ryssland	43.800
Turkiet	8.500
Rumänien	13.500
Italien	12.500
Ukraina	11.300
Polen	7.400
Serbien	5.700
Moldova	4.300
Bulgarien	3.900
Storbritannien	3.600
Övriga 36 stater	37.000

tillgång till domstol.

Europadomstolen tillerkände klagandena gemensamt skadestånd med 25 000 euro för ekonomisk skada och med 14 000 euro för ideell skada. Vidare tillerkände domstolen de klagande gemensamt ersättning för rättegångskostnader med 15 000 euro.

Ett annat aktuellt svenskt fall är Europadomstolens dom (2010) i målet *Andersson mot Sverige*. Bakgrunden var i korthet följande:

Klaganden anmälde till Försäkringskassan att hans höftledsskada förorsakats genom arbete i slakthus och därmed berättigade honom till ersättning enligt lagen om arbetsskadeförsäkring. Försäkringskassan avslag begäran. Inför förvaltningsdomstolarna ingav klaganden läkarintyg och begärde muntlig förhandling i syfte att beskriva sin arbetssituation. Begäran avsågs, liksom själva överklagandet.

Inför Europadomstolen gjorde klaganden gällande att domstolarnas beslut att inte hålla muntlig förhandling, trots hans uttryckliga begäran, utgjorde en kränkning av artikel 6 i Europakonventionen.

Europadomstolen konstaterade att klaganden hade begärt muntlig förhandling i samtliga instanser, inklusive den instans där det var mest lämpligt att göra detta, i länsrätten. Det betonades att de svenska domstolarna hade full prövningsrätt i målet och att "rättsvisans intresse" hade tillgodosetts på ett bättre sätt

om klaganden getts möjlighet att berätta om sin personliga situation vid en förhandling.

Mot den bakgrunden fann Europadomstolen enhälligt att Sverige kränkt klagandens rätt till muntlig förhandling enligt artikel 6. Klaganden tillerkändes ideellt skadestånd och ersättning för rättegångskostnader.

Domstolen behandlar ärenden som kan handla om allt från ägandefrågor och skattetvister till sjukvård. Utgångspunkten är de individuella rättigheterna.

Domstolen är unik eftersom den ger alla medlemsländers medborgare en möjlighet att få rättslig prövning av eventuella övergrepp från myndigheter och domstolar i hemlandet.

Domstolen är unik eftersom den ger alla medlemsländers medborgare en möjlighet att få rättslig prövning av eventuella övergrepp från myndigheter och domstolar i hemlandet.

Medlemsländerna har förbundit sig att följa domstolens utslag. Detta har varit en mycket viktig del i Europas modernisering. Vissa länder har fler fall anmälda än andra; en del såsom Turkiet har oftast rättat sig efter besluten och ändrat i sin egen rättstillämpning. Ryssland har tvärtom valt att betrakta domstolens beslut som politiska och antiryska och är nu det land som har flest fall i den ständigt växande kön av cirka 160 000 ärenden.

Efter många svåra turer har dock även Ryssland gått med på att ändra det så kallade protokoll 14 som reglerar domstolens verksamhet. Förhoppningsvis kommer den moderniseringen att korta väntetiderna och minska anhopningen.

Institutioner, församlingen av förtroendevalda och verktygen

En annan central institution i Europarådet är kommissionären för de mänskliga rättigheterna, som väljs av församlingen för en enda mandatperiod och inte kan omväljas. Kommissionären besöker medlemsländerna och upprättar rapporter om läget för de mänskliga rättigheterna.

Nuvarande kommissionär är svensken Thomas Hammarberg, vars mandat går ut under nästa år. Danmarks integrationsminister har kallat honom "idiot" sedan han kritiserat Danmark för att göra "för litet" för de illegala araberna i lägren på den italienska ön Lampedusa.

Hammarberg har också kritiserat det så kallade burkaförbudet, behandlingen av romer och bristen på engagemang i HBT-frågor i många länder, för att nämna några områden. Även välutvecklade demokratier slarvar ibland. Det kan till exempel som i Sveriges fall gälla långa häktningstider, brist på vistelse utomhus för anhållna, eller avvisningar av asylsökande.

Mindre känd är Europarådets församling av förtroendevalda kommunala och regionala politiker.

Dess nytta brukar ifrågasättas, men det är viktigt att politiska fri- och rättigheter respekteras även på lokalplanet. Folkfördrivning är allvarligare än diskriminering på dagis, men även det sistnämnda är oacceptabelt.

Folkfördrivning är allvarligare än diskriminering på dagis, men även det sistnämnda är oacceptabelt.

När det gäller verktyg är monitoringprocessen unik för Europarådet. Denna övervakning med sina tillkortakommanden är det bästa medlet för att hjälpa medlemsländerna leva upp till sina åtaganden som medlemmar. Parlamentariska församlingens monitoringutskott utser två rapportörer från två olika länder (ofta olika partigrupper) att gemensamt och tillsammans med tjänstemän från utskottskansliet besöka landet de är satta att övervaka. Besöket innefattar högnivåmöten med president, premiärminister och viktiga myndigheter. Det kan innehålla besök i fängelser, flyktingläger, polisväsende med flera institutioner.

Besöken leder till författande av en rapport om utvecklingen sedan förra rapporten; dessa rapporter diskuteras i utskottet och sedan i plenum. Det tas beslut om slutsatser och fortsatt eller avslutad monitoring. Just interaktiviteten gör processen delvis självgående.

Under våren 2011 aktualiserades frågan om Ungerns nya

medielagstiftning. En motion om monitoring av Ungern väcktes på svenskt initiativ. I sak råder ingen tvekan om att lagstiftningen strider mot såväl konventioner som demokratiska principer. Den interna hanteringen borde dock ha skett på ett annat sätt. Genom en motion om monitoring ställde man Ungern i samma skamvrå som Ryssland; det hade varit bättre med gammaldags diplomati (läs utpressning) för att få ungrarna att ändra beslutet.

I arbetet gäller det att vara vaksam så att inte dubbelstandard utvecklas; det inträffar dessvärre ibland, eftersom det är lättare att kritisera ett litet land än ett stort. När det gäller den parlamentariska församlingen kan ibland egna karriärambitioner leda till att en del parlamentariker försöker att vara smidiga mot medlemsländer som inte rättar sig efter konventioner och standarder.

Under senare år har det till exempel uppstått en ökad undfallenhet mot det stora medlemslandet Ryssland. Både Ryssland och Europarådet skulle vinna på en större tydlighet i kritiken och mer interaktivitet. En ständigt återkommande fråga är hur landet kan kvarstå som medlem med tanke på demokratins bakslag och Georgienkriget, som borde ha medfört sanktioner.

För egen del anser jag att det än så länge är bättre att ha Ryssland med än utanför; icke medlemmar kan inte granskas i monitoringprocessen. Dessutom är det nästan alltid bättre med dialog än med konflikt.

Utveckling är att göra upp med historien

Enda sättet för ett land att utvecklas i god demokratisk riktning är att göra upp med sin historia. Tyskland har lyckats väl att göra upp med nazisttiden. Förövre har rannsakats och dömts, ersättningar och skadestånd utbetalats. Ryssland däremot har ännu inte gjort upp med sitt kommunistiska förflutna.

Europarådet har upprepade gånger tagit avstånd från nationalsocialism och fascism; detta är bra och behöver upprepas. Parlamentariska församlingen var föregångare när man i januari 2006 också fördömde övergrepp som begåtts av kommunister i Europa och världen.

Europarådet borde förmå medlemsländerna att ordna undervisning och upplysning om 1900-talets blodiga europeiska historia. På samma sätt är det mycket angeläget att parlamentariska församlingen och rådets övriga delar ständigt står upp för förtryckta människor i diktaturer. Ett problem i detta sammanhang är att under senare år har många självständiga modiga ledamöter slutat eller inte blivit omvalda. Man kan bara hoppas att det stora antalet nya parlamentariker fortsätter att vara tydligt kritiska på detta område.

Mycket av det parlamentariska arbetet i Europarådet sker via partigrupper, som i Europaparlamentet. Största grupp är ledamöter från moderata/kristdemokratiska partier. Över tid har partigrupperna givits

mer makt på medlemmarnas bekostnad. Matematiskt leder detta till demokratiskt bättre förankrade beslut, men risken är att ledamöterna pacificeras och snällt följer en partilinje. Givetvis måste viss ordning råda i stora frågor där partigrupperna utformat en gemensam åsikt, men det är många frågor där större självständighet från ledamöterna skulle vara vitaliserande. (Detsamma kan för övrigt sägas om den svenska riksdagen.)

Reformer mot rationalisering

Sveriges delegation till PACE (Parliamentary Assembly Council of Europe) har under de senaste sex-sju åren kraftigt ökat aktivitet och engagemang, beroende på personsammansättningen. Med engagerade kunniga ledamöter kan Sverige göra avtryck. För cirka 20 år sedan avancerade Anders Björck till president, på senare tid har jag varit ordförande i politiska utskottet (det viktigaste utskottet) och nu är Björn von Sydow (S) ordförande i samma utskott.

Som litet land har Sverige en liten delegation; sex ordinarie ledamöter och lika många ersättare. Detta medför att alla svenska partier inte är representerade, vilket i sig är ett demokratiskt problem. Å andra sidan är delegationens sammansättning en följd av valresultatet och de uppgifter som görs avseende utskottsplatser i riksdagen.

För närvarande pågår en reformering av hela Europarådet. Generalsekreteraren Thorbjörn Jagland fick direkt efter tillträdet

2009 ett mandat till förändring (läs rationalisering). Av direktiven framgår att kraften i arbetet måste koncentreras på kärnuppgifterna. Under årtionden har kostnaderna för till exempel domstolen ökat kraftigt utan att medlemsländerna tillfört mera pengar. Istället har andra verksamheter, bland andra den parlamentariska församlingens, sett sina resurser krympa. Dessutom har den byråkratiska överbyggnaden blivit tung. Många enheter har fungerat helt utan koordination och samarbete. Det praktiska arbetet på fältet har blivit lidande.

Stora ord – det återstår att visa att det går att sortera bort irrelevanta frågor och fokusera på väsentligheterna.

Jaglands reformprogram syftar till ökad fokusering och prioritering. Han sade i sitt anförande vid aprilsessionen 2011 att reformen inte är administrativ utan politisk. Syftet är att Europarådet ska bli relevant då det gäller verkliga förändringar i Europa. Stora ord – det återstår att visa att det går att sortera bort irrelevanta frågor och fokusera på väsentligheterna. Risken är att han har börjat förändringsarbetet för sent, med för liten höjd, vilket innebär att olika särintressen kommer att kunna blockera radikala åtgärder.

Främst på agendan står två förändringar: antalet utskott under ministerrådet borde minskas rejält. Fältverksamheten borde omorganiseras och prioriteras.

Det skulle bli resultatet om man äntligen tog beslutet från Warszwatoppmötet 2005 på allvar. Då beslutade ministrarna att Europarådets fokus ska vara kärnområdena rättigheter, demokratin och rättstaten. Finlands president Tarja Halonen framhöll vid mötet att ”demokratin är en ovillkorlig, men inte tillräcklig förutsättning för det moderna samhället. Demokratin är till sitt väsen majoritetsstyre. De mänskliga rättigheterna tillhör däremot alla. Därför är det viktigt att också i en demokrati fästa särskilt avseende vid minoriteternas ställning.”

I den svenska regeringens direktiv inför vårt ordförandeskap i Europarådet 2008 hänvisades till toppmötet 2005: ”Det svenska ordförandeskapet kommer att inrikta sig på genomförandet av handlingsplanen från toppmötet, fokusering av Europarådets verksamhet och reformer för att göra Europarådet mer öppet och effektivt. En övergripande strategi ska skapa en koppling mellan politik, normer, övervakning, genomförandeåtgärder och utvärdering.”

Det låter sig sägas. Europarådets relevans minskar om man fortsätter på den inslagna vägen till diversehandel. Istället borde tiden och resurserna ägnas de områden där kompetensen och uniciteten är störst. Men vill alla medlemsstater detta, med risken att få sina egna fögderier granskade och kritiserade?

Det är kanske därför rådet fortsätter att slösa tid på rapporter

som inte hör till kärnområdena, här några få av många belysande exempel:

- The challenges faced by small national economies
- Investing in a low-carbon economy for growth and development
- Measuring the well-being of European citizens
- Decent pensions for all following the economic and financial crisis
- The ethics of science
- Preventing natural disasters
- Living together in the 21st-Century Europe
- The potential dangers of electromagnetic fields
- Promoting micro credit for a more social economy
- The religious dimension of intercultural dialogue
- Promoting active ageing

Alla är förvisso viktiga ämnen, men inte bland de prioriterade. Om det ordet ska ha någon mening innebär det att man måste avstå, välja bort och säga nej till de flesta aldrig så välmenande förslag från de 636 ledamöterna. Många ser Strasbourg som en arena för frågor som i enlighet med subsidiaritetsprincipen bättre behandlades på nationell eller lokal nivå.

Vad gäller de faktiska resultaten av reformeringen har det varit mer väsen än ull – hittills. Förslag har antagits om att tre utskott slås samman till ett, och vissa regler

i arbetsordningen ändras. I den reformrapport som behandlades under junisessionen 2011 påtalades också behovet av uppföljning av fattade beslut – ganska naturligt kan tyckas – men faktum är att detta grundläggande bara skett sporadiskt, då en antagen resolution faktiskt innehållit en paragraf om uppföljning.

Ett annat obehandlat svåröst problem är ännu mer grundläggande – närvaron i Strasbourg; många medlemmar prioriterar ibland egna möten framför utskott och plenum. Närvaron vid voteringar är låg trots att protokollen är offentliga. Under de kvartalsvisa sessionsveckorna är fredagarna konstant drabbade av låg närvaro; vid ett tillfälle slopades fredagen, men då reste de flesta hem på onsdagen och torsdagen fick fredagsnärvaro. Sverige uppvisar den största fredagsnärvaron, ibland har den svenska delegationen (6 personer) utgjort nära hälften av de röstande.

Om medier i medlemsländerna publicerade listor på frånvarande ledamöter skulle nog läget förbättras. Men problemet löses inte så länge debatter och voteringar inte uppfattas som relevanta och kontroversiella. Det gör de om beslut i Pace också leder till resultat i medlemsländerna.

Slutsats

Om inte Europarådets församling lyckas prestera intressanta resolutioner som ledamöterna också marknadsför på hemmaplan kommer hela Europarådet att dö sotsdöden.

Men för att föra in beslut från PACE i de nationella parlamenten krävs mod och initiativkraft. Det förutsätter att församlingen besitter de egenskaperna.

Om inte Europarådets församling lyckas prestera intressanta resolutioner som ledamöterna också marknadsför på hemmaplan kommer hela Europarådet att dö sotsdöden.

Problemet är att parlamentariker lika väl som byråkrater gärna bygger upp och expanderar verksamhet inom områden där de just för närvarande är engagerade eller placerade. Önskvärt vore om alla ER-parlamentariker frågade sig om deras aktiviteter är optimala eller åtminstone relevanta.

Jag har i min nya verksamhet som politisk rådgivare/konsult följt flera sessioner av det konkurrerande Europaparlamentet som tilldrar sig betydligt mer av mediernas intresse. Till del beror detta på självständiga och ofta kontroversiella ledamöter, som dessutom är direktvalda i allmänna val och kan arbeta heltid med uppdraget, till skillnad från PACE-delegater som är partivalda och har ett riksdagsuppdrag hemma att sköta.

Dessutom vet alla att EU-parlamentet inte är en tandlös tiger, utan besitter såväl beslutskraft som ekonomiska medel. Dess beslut påverkar lagar och budgetar. Oviljan hos Europarådets medlemsländer att finansiera verksamheten bidrar till en

stegvis avveckling och överlåtande av initiativ till EU-parlamentet.

Därmed inte sagt att Europarådet har spelat ut sin roll, snarare tvärtom. Behovet av att värna politiska fri- och rättigheter, demokratin och rättsstaten har inte minskat utan ökat i takt med att Europa vidgats och rådet nu rymmer 47 medlemsstater, mot EU:s 27.

Vitryssland är inte det enda land (ej medlem) som styrs med terror och förtryck. Där kommer långsiktigt arbete med att stödja demokratisk opposition förhoppningsvis att ge resultat. Samtidigt visar det sig att EU:s östra partnerskap med alla sina pengar är en hävstång som kan medföra förändring. En kombination av Europarådets kompetens och EU:s muskler skulle förstärka demokratiarbetet.

Även vid Europas gränser växer behoven av stöd för demokratisering. Yrvakna européer reagerade sent inför folkresningarna i Tunisien och Egypten. I fallet Libyen blev reaktionen snabbare via FN/Nato.

Europarådet har missat att arbeta systematiskt för förändringar i

Nordafrika, så som man lyckades gentemot östra Europa före kommunismens fall. Det är ett gott skäl att skapa ett nytt engagemang för Nordafrika, Mellanöstern och Centralasien.

Personligen har jag även försökt vidga vyn till världens alla diktaturer. Exempel på detta är hearingar under min tid som ordförande i politiska utskottet i PACE. Vi höll två hearingar om kommunistdiktaturen i Kina och två om teokratins Iran. Dessa möten föranledde ilska reaktioner från dessa länders ambassader och konsulat.

Det kostar inget att tydligt ta ställning, och Europarådet är välkänt även bland världens diktaturer.

Fokus måste vara vårt närområde, men endast fantasin sätter stopp för vilka länder som skulle kunna bli medlemmar under förutsättning att de lever upp till kraven. Gränsen för demokrati, rättigheter och rättsstat får inte gå vid den konstlade enhet som kallas Europa.

Europarådet skapades efter andra världskriget som en organisation baserad på värderingar. Kan den framtida verksamheten återknyta till detta värdebaserade tänkesätt är framtiden ljus, inte bara för rådet som institution utan framförallt för förtryckta människor i den nära omgivningen som kan ges en chans till ett bra liv i ett modernt demokratiskt samhälle.

FÖRFATTAREN:

Göran Lindblad var riksdagsledamot (M) 1997–2010 och ordförande i Europarådets svenska delegation 2006–10. Idag är han politisk konsult, samt nyvald ordförande i organisationen Platform for European memory and conscience.

Copyright © 2011 All rights reserved.

Detta är Frivärlds femte rapportutgåva under 2011. Tidigare rapporter är "Lärdomar av den Baltiska finanskrisen, 2007 – 2010", Anders Åslund, juni 2011 "Mot Oddsen och Oligarkerna", Pauls Raudseps, september 2011 "Utvecklingen efter Arabiska våren – från kleptokrati till kapitalism?", Susanne Tarkowski, september 2011 "Svensk militär solidaritet kring Östersjön: Tre scenarier", Karlis Neretnieks, oktober 2011

This shall not be copied without the permission of The Stockholm Free World Forum.